Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

A R R E S T

Nr. 178.632 van 16 januari 2008

G./A.181.279/VI-17.379

Gemeenteraadsverkiezing te SINT-PIETERS-WOLUWE
Verkiezingsuitgaven

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 23 februari 2007 ingediende verzoekschrift, waarbij Jacques VANDENHAUTE "de beslissing van het Rechtscollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest d.d. 19 februari 2007, waarbij [hij] vervallen wordt verklaard van zijn mandaat van gemeenteraadslid" aanvecht vóór de Raad van State met het oog op de vernietiging ervan;

Gelet op arrest nr. 170.895 van 7 mei 2007, waarbij de uitspraak wordt uitgesteld en aan het Grondwettelijk Hof twee prejudiciële vragen worden gesteld;

Gelet op arrest nr. 111/2007 van 26 juli 2007 van het Grondwettelijk Hof;

Gezien de brief van verzoeker van 23 augustus 2007;

Gezien het aanvullend verslag van de heer NEURAY, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op arrest nr. 175.024 van 26 september 2007, waarbij de debatten worden heropend;

Gezien de aanvullende memorie van de verzoekende partij;

Gezien de aanvullende memorie van de belanghebbende partijen;

Gezien het tweede aanvullend verslag van de heer NEURAY, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op de beschikking van 27 november 2007, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 9 januari 2008 om 09.30 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van mevr. WILLOT-THOMAS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Frédéric GOSSELIN, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. Barbara TRACHTE, advocaat, die voor de belanghebbende partijen verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de zaak:

1. Tijdens de gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2006 te Sint-Pieters-Woluwe is verzoeker, Jacques VANDENHAUTE, lijsttrekker, tot gemeenteraadslid verkozen en heeft hij, volgens het verzoekschrift, "het beste resultaat van alle kandidaten behaald". Bij beslissing van 24 november 2006 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering is hij benoemd tot burgemeester.

2. Op 22 november 2006 hebben Emmanuel DEGREZ, verkozen gemeenteraadslid, en Agnès DEGOUY, kandidate bij de verkiezing, bij het Rechtscollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een beroep ingesteld op

grond van de artikelen 3, §§ 1 en 2, en 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, en op grond van artikel 74, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek wegens, "enerzijds, overschrijding van de toegestane verkiezingsuitgaven door de Lijst van de burgemeester en door verscheidene kandidaten daarvan bij de gemeenteraadsverkiezing van Sint-Pieters-Woluwe op 8 oktober 2006, en anderzijds het uitdelen van geschenken of gadgets gedurende de periode van de verkiezingen". De bezwaarindieners hebben gevorderd dat de Lijst van de burgemeester en de kandidaten die ze opsommen, onder wie verzoeker, bestraft zouden worden met de straffen voorgeschreven in artikel 74*bis*, § 2, van het genoemde wetboek.

3. Bij een besluit van 19 februari 2007 heeft het Rechtscollege het volgende beslist:

" Artikel 1: Het bezwaar is ontvankelijk.
Artikel 2: Aan de partijen wordt akte verleend van de afstand van het bezwaar gericht tegen mevr. Caroline PERSOONS.
Artikel 3: Het bezwaar gericht tegen de heer Jacques VANDENHAUTE is gegrond. De heer Jacques VANDENHAUTE wordt vervallen verklaard van zijn mandaat van gemeenteraadslid.
Artikel 4: Het bezwaar gericht tegen de heer Willem DRAPS is gegrond. De heer Willem DRAPS wordt evenwel niet vervallen verklaard van zijn mandaat van gemeenteraadslid.
Artikel 5: Het bezwaar gericht tegen de heer Jean-Claude LAES is niet gegrond.
Artikel 6: De overige tussenkomende partijen worden buiten de zaak gesteld (...)".

De beslissing is op 19 februari 2007 ter kennis van de bezwaarindieners en van de tussenkomende partijen gebracht.

4. De motivering van de bestreden beslissing bevat de volgende relevante passages:

" I. Inbreuken op artikel 7 van de wet van 7 juli 1994;
(...)
Wat betreft het verstrekken van abonnementen voor het zwembad "geschonken door de heer VANDENHAUTE" tijdens de verkiezingsperiode;
Overwegende dat de bezwaarindieners gewag maken van een artikel geschreven in de "Gazette des locataires de la Cité de l'amitié" van september 2006 door mevr. DUCHESNE, 26e kandidaat op de Lijst van de burgemeester, die het heeft over "abonnementen (...) geschonken door de heer VANDENHAUTE" ; dat die abonnementen, ter waarde van 180 €, en goed voor een budget van ongeveer 20.000 € ten laste van het sportcentrum, aldus voorgesteld zijn als een geschenk dat rechtstreeks van de heer VANDENHAUTE kwam; dat ze een werkwijze

ontvouwen waarbij mevr. DUCHESNE de namen en gegevens van de gegadigden verzamelt, ze meedeelt aan de heer VANDENHAUTE, die ze meedeelt aan het sportcentrum waarvan hij voorzitter is, dat het sportcentrum vervolgens de abonnementen aan de heer VANDENHAUTE geeft, die ze dan overhandigt aan of verstuurt naar de gegadigden; dat hiermee op grote schaal is begonnen vanaf juli 2006;

Overwegende dat de tussenkomende partijen aanvoeren dat de verdeling van gratis abonnementen voor het zwembad in de lijn ligt van zijn sociaal beleid, gevoerd in overleg met het OCMW van Sint-Pieters-Woluwe; dat de heer VANDENHAUTE liever had gehad dat er totaal geen ruchtbaarheid gegeven was aan zijn sociale initiatieven tijdens de verkiezingsperiode; dat, indien hij de inhoud van "la Gazette des locataires de la Cité de l'amitié" had gekend, hij gereageerd zou hebben overeenkomstig artikel 6, §1bis, van de wet van 7 juli 1994 (betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn); dat de meeste abonnementen vóór de verkiezingsperiode verstrekt zijn; dat een vijftigtal dossiers met betrekking tot de abonnementen pas tijdens de verkiezingsperiode konden worden afgerond, maar het daarbij voor het merendeel ging om personen die niet op de kiezerslijsten stonden;

Overwegende dat niet wordt betwist dat een groot aantal abonnementen verdeeld zijn tijdens de verkiezingsperiode; dat het verdelen van gratis abonnementen voor het zwembad - vermits ze voorgesteld worden als abonnementen die van de heer Jacques VANDENHAUTE zelf, burgemeester-voorzitter, komen - een cadeau is met een behoorlijke economische waarde, dat het stemgedrag van de begunstigden en hun omgeving gunstig kan beïnvloeden in de zin van artikel 7 van de voornoemde wet van 7 juli 1994;

Overwegende dat het middel gegrond is;

(...)

II. Inbreuken op artikel 3, §§ 1 en 2, van de voornoemde wet van 7 juli 1994;

Overwegende dat het bezwaar anderzijds ook betrekking heeft op inbreuken op artikel 3, §§ 1 en 2, van de voornoemde wet van 7 juli 1994, voor zover de bezwaarindieners beweren dat door de Lijst van de burgemeester, de lijsttrekker ervan - de heer Jacques VANDENHAUTE - en mevr. PERSOONS, de heer DRAPS en de heer LAES, bepaalde kosten niet als verkiezingsuitgaven zijn aangegeven of ondergewaardeerd zijn, dat in dat verband gewag wordt gemaakt van algemene grieven die zowel betrekking hebben op onregelmatige overdrachten van quota's, als op een onderwaardering van de kosten die kunnen worden toegerekend aan de Lijst van de burgemeester en de betrokken kandidaten; dat daarnaast gewag wordt gemaakt van bijzondere grieven in verband met de verkiezingspropaganda van de betrokken kandidaten en met artikelen die verschenen zijn in Wolu News nr. 204 en nr. 205, nummers die verdeeld zijn tijdens de verkiezingsperiode;

a) Algemene grieven;

Onwettige overdrachten van quota's;

(...)

Overwegende dat de bezwaarindieners, wat betreft de overeenkomsten die sommige kandidaten hebben gesloten in het voordeel van de heer VANDENHAUTE en de heer LAES, van oordeel zijn dat er een kennelijke wanverhouding is inzake de tenlasteneming van bepaalde gemeenschappelijke folders; dat ze in dat verband overeenkomsten inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda noemen waarbij de voornoemde kandidaten slechts 1 € ten laste nemen, terwijl een andere kandidaat bijna de hele factuur betaalt; dat dat neerkomt op een overdracht zonder meer van quota's inzake verkiezingsuitgaven; dat zulk een overdracht verboden is; dat de bezwaarindieners in dat verband de voornoemde controlecommissie aanhalen, die bepaalt dat "(...) een bepaalde kandidaat (natuurlijk) zijn bedrag van toegestane uitgaven niet zonder meer aan een andere kandidaat (kan) overdragen. (...) Een en ander leidt ertoe dat een kandidaat niet kan worden verplicht tot de gehele of gedeeltelijke overdracht, zonder meer, van zijn bedrag van toegestane uitgaven aan zijn lijst of aan een andere kandidaat";

Overwegende dat de tussenkomende partijen in dat verband preciseren dat de wet van 7 juli 1994 geen enkele bepaling bevat die terzake enige regel oplegt; dat wat betreft het citaat van de voornoemde controlecommissie, de volledige versie gelezen moet worden, die luidt als volgt:"Natuurlijk kan een bepaalde kandidaat zijn bedrag van toegestane uitgaven niet zonder meer aan een andere kandidaat overdragen. Hij kan (...) slechts mee gebruik laten maken van het geheel of van een gedeelte van het bedrag van zijn toegestane uitgaven in het kader van een gemeenschappelijke campagne, d.w.z. een campagne waar hij (...) ook bij betrokken is. Een en ander leidt ertoe dat een kandidaat niet kan worden verplicht tot de gehele of gedeeltelijke overdracht, zonder meer, van zijn bedrag van toegestane uitgaven aan zijn lijst of aan een andere kandidaat"; dat in de commentaar en aanbevelingen van de controlecommissie voorts het volgende wordt gepreciseerd: "Dat betekent evenwel niet dat het aandeel in de uitgaven voor gemeenschappelijke propaganda dat wordt aangerekend op het toegestane bedrag van elke kandidaat, evenredig moet zijn met het aandeel in de propaganda voor elke kandidaat. De kandidaten (...) moeten gewoon onderling uitmaken hoe de aanrekening bij de aangifte van hun respectieve uitgaven zal geschieden"; dat dat beginsel reeds gehuldigd was bij de parlementaire voorbereiding van de voornoemde wet van 7 juli 1994; dat de gelaakte overeenkomsten bovendien telkens gesloten zijn met één of meer andere kandidaten die daadwerkelijk betrokken waren bij de gemeenschappelijke folder, waarin ze effectief, duidelijk, uitdrukkelijk en zichtbaar aan bod zijn gekomen; dat minder bekende kandidaten er meer belang bij hebben in een gemeenschappelijke folder te staan naast kandidaten die een grotere bekendheid genieten;

Overwegende dat de gelaakte gemeenschappelijke propaganda, ook al zijn de kosten daarvan niet aangerekend in verhouding tot de ruimte die elk van de kandidaten inneemt op de pamfletten, alle kandidaten die partij zijn bij de overeenkomst inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda ten goede komt, voor zover elk van de kandidaten die daarbij partij zijn voorkomt in elk gebruikt verkiezingspropagandamiddel, ongeacht of het gaat om foto's of tekst; dat niet blijkt dat het aandeel in de kosten dat ten laste van iedere kandidaat is aangerekend, onredelijk zou zijn;

Overwegende dat het middel niet gegrond is;

Onderwaardering van de kosten;

Overwegende dat de bezwaarindieners bij het onderzoek van de bijzondere grieven stellen dat het ontwerp, de grafische vormgeving, de lay-out en het concept van de gelaakte folders vastgelegd worden op een informatiedrager die vervolgens aan de drukker bezorgd wordt om "geflasht" te worden; dat die kosten stelselmatig niet gefactureerd of ondergefactureerd zijn, terwijl ze in de verkiezingsuitgaven vermeld moesten worden tegen marktprijzen; dat ze, wat dat betreft, van oordeel zijn de betrokken kosten met 20% te kunnen optrekken; dat ze daarenboven vaststellen dat het meermaals voorkomt dat foto's die gebruikt zijn in Wolu News dezelfde zijn als de foto's van het programma van de Lijst van de burgemeester; dat hun bezwaar er tevens toe strekt dat erkend wordt dat die foto's of illustraties eigendom zijn van de vzw Wolugraphic, uitgever van Wolu News, en ze bijgevolg, inzonderheid om te worden gebruikt bij de verkiezingspropaganda van de Lijst van de burgemeester, in principe aangekocht hadden moeten worden; dat, voor zover hun bekend, er geen officiële gemeentelijke fototheek bestaat waartoe iedereen toegang heeft en waar iedereen foto's kan krijgen zonder reproductierecht; dat er daarentegen wel een officiële fotograaf van de gemeente is, die door de gemeente wordt bezoldigd, maar dat niet wil zeggen dat de leden van het college van burgemeester en schepenen als kandidaten gratis mogen beschikken over de foto's die deze maakt; dat de Lijst van de burgemeester, en de heer VANDENHAUTE in het bijzonder, in ieder geval het bedrag van de foto's gebruikt in hun verkiezingspropaganda hadden moeten ramen, en dit vervolgens hadden moeten aanrekenen;

Overwegende dat de tussenkomende partijen, wat betreft het ontwerp, de grafische vormgeving, de lay-out en het concept van de gelaakte folders, aanvoeren dat dat werk thans verricht kan worden door iemand die vertrouwd is met informatica en bureaumatica; dat de Lijst van de burgemeester onder zijn sympathisanten informatici telt die geschikt zijn voor dat werk, dat, overeenkomstig artikel 6, § 2, van de voornoemde wet van 7 juli 1994, het verlenen van persoonlijke, niet daartoe bezoldigde diensten niet als uitgaven voor verkiezingspropaganda mag worden beschouwd; dat, wat betreft de beweerdelijk identieke foto's in Wolu News en het programma van de Lijst van de burgemeester, deze slechts voor een klein deel dezelfde zijn; dat de foto's gemaakt door de gemeentefotograaf tot hiertoe altijd gebruikt mochten worden door wie dat ook wou, en daarvoor nooit een reproductierecht moest worden betaald; dat de bezwaarindieners niet kunnen beweren dat ze niet op de hoogte waren van het bestaan van die fotograaf en van de verzameling foto's die hij voor rekening van de gemeente gemaakt heeft; dat het gebruik van de foto's in het programma van de Lijst van de burgemeester of in om het even welke verkiezingspropaganda in Wolu News, bijgevolg niet als verkiezingsuitgave aangerekend mag worden;

Overwegende dat het College, wat betreft de verhoging te wijten aan de kosten voor het ontwerp, de grafische vormgeving, de lay-out en het concept van de gelaakte folders, van oordeel is dat dit werk gedaan kan worden door sympathisanten die daartoe over de nodige informaticakennis beschikken; dat, overeenkomstig artikel 6, §2, van de voornoemde wet van 7 juli 1994, de verhoging met 20% gevraagd door de bezwaarindieners voor het aanmaken van de informatiedrager bestemd voor de drukker, niet gerechtvaardigd is; dat het middel, wat dat punt betreft, niet gegrond is;

Overwegende, wat betreft het gebruik van de betwiste foto's, dat de tussenkomende partijen niet aantonen dat deze gebruikt mogen worden zonder betaling van enig reproductierecht en dat zulks algemeen bekend is; dat zelfs indien dat zou worden aangetoond, het college de productiekosten van de foto's

in de gelaakte artikelen die het als verkiezingspropaganda zal bestempelen, tegen marktprijzen moet aanrekenen; dat na raadpleging van drie fotografen, het college voor de betwiste publicaties 5 € per foto als marktprijs in aanmerking neemt;

b) Bijzondere grieven in verband met de verkiezingspropaganda van de betrokken kandidaten en met artikelen verschenen in Wolu News nr. 204 en 205;

(In de beslissing worden de argumenten van de bezwaarindieners en van de tussenkomende partijen uitvoerig uiteengezet)

(...)

Overwegende dat het Rechtscollege zich verbaast over het gebruik van een gemeentelijk tijdschrift dat door de gemeente of door een paracommunale vzw wordt uitgegeven, om berichten van electorale aard, die als dusdanig worden erkend, te verspreiden;

Overwegende in dat verband dat in de voornoemde commentaar en aanbevelingen van de controlecommissie het volgende staat: "Het is verboden het gemeente- of provincieblad of enige andere publicatie - zelfs met een geregeld terugkerend karakter -, die met financiële steun van de gemeente of de provincie tot stand komt, te gebruiken voor verkiezingsdoeleinden. In geval van klacht wegens overtreding van dit verbod kan de kostprijs van bedoelde publicaties als verkiezingsuitgave worden aangerekend, voor zover deze publicaties tijdens de sperperiode zijn verspreid. Het verdient derhalve aanbeveling gemeente- en provinciebladen louter informatief te houden en op een politiek neutrale wijze rond te sturen, bijvoorbeeld onder de handtekening van de gemeentesecretaris of de provinciegriffier" (genoemde verwijzing, blz. 47);

Overwegende tevens dat de Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in zijn circulaire van 13 juli 2006 aangaande de publicaties van de gemeenteoverheden alle burgemeesters en schepenen vraagt zich nauwgezet aan de gedragsregels te houden opdat er geen vermenging mogelijk is tussen het gemeentelijk informatiebeleid en electoralistische of demagogische propaganda, en preciseert dat, wat de wet van 7 juli 1994 betreft, voorzichtigheid geboden is te meer daar vanaf 8 juli 2008 en gedurende een termijn van drie maanden de periode loopt waarbij toezicht wordt uitgeoefend op de propagandamiddelen;

Overwegende dat het College evenzo vaststelt en betreurt dat verwarring is gecreëerd doordat in Wolu News nr. 205 blz. 22 en 23 verkiezingspropaganda is opgenomen in de vorm van een redactioneel artikel, dat overigens als verkiezingsuitgave voor de Lijst van de burgemeester is aangegeven;

Overwegende dat uit de memories van de partijen en uit de aangiften van de uitgaven ingediend door de tussenkomende partijen blijkt dat het tarief dat sedert mei 2006 aangerekend wordt door Wolu News, 726 € incl. BTW per bladzijde bedraagt, en 363 € incl. BTW voor een halve bladzijde; dat derhalve die bedragen als niet-aangegeven verkiezingsuitgaven in aanmerking worden genomen wanneer het College van oordeel is dat een artikel uit Wolu News eigenlijk verkiezingspropaganda is;

Overwegende dat wanneer foto's van één of meer door de bezwaarindieners genoemde kandidaten artikelen in Wolu News illustreren die door het

Rechtscollege als verkiezingspropaganda worden aangemerkt, een extra forfaitair bedrag van 5 € per foto aangerekend moet worden, het bedrag waarvan het Rechtscollege aanneemt dat het overeenstemt met de marktprijs;

Overwegende dat het Rechtscollege oordeelt dat de volgende artikelen verkiezingspropaganda vormen in de zin van artikel 6, § 1, van de wet van 7 juli 1994 en bijgevolg als verkiezingsuitgaven moeten worden aangerekend:

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 204, blz. 23, dat verkiezingspropaganda is, inzonderheid doordat daarin positief wordt bericht zowel over het initiatief van de burgemeester van Sint-Pieters-Woluwe als over de heer Jacques VANDENHAUTE, en er een geringschattend artikel in staat ten aanzien van andere politici, inzonderheid ten aanzien van een politieke tegenkandidaat op gemeentelijk niveau; kostprijs: 726 €;

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 204, blz. 30, dat gedeeltelijk - ten belope van een derde van een blz. en de kostprijs van het maken van een foto - verkiezingspropaganda vormt, inzonderheid doordat daarin de heer Jacques VANDENHAUTE herhaaldelijk bij naam wordt genoemd in positieve zin; kostprijs 247 € (242 € + een foto van 5 €);

(...)

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 205, blz. 6 en 7, dat - over anderhalve pagina - verkiezingspropaganda uitmaakt, doordat het het volgende opschrift heeft: "Une gestion efficace et transparente", en daarin een foto is opgenomen met de voornaamste kandidaten van de Lijst van de burgemeester met het onderschrift "On ne change pas une équipe qui gagne", een slogan die in het artikel zelf nog eens herhaald wordt; dat in dat artikel bovendien uitdrukkelijk verwezen wordt naar het "programma" en geringschattend wordt gedaan over de kandidaten van de oppositie; dat op blz. 80 van hetzelfde nummer van Wolu News een artikel staat dat de Nederlandse vertaling is van het artikel op de bladzijden 6 en 7; dat bijgevolg dat artikel, net als het hierboven genoemde artikel, aangegeven moet worden als verkiezingsuitgave, naar rata van één bladzijde; kostprijs: 1820 € (namelijk 2,5 bladzijden + 1 foto);

- het gelaakte artikel in Wolu News nr. 205 blz. 42 en 43, dat gedeeltelijk verkiezingspropaganda vormt, doordat burgemeester Jacques VANDENHAUTE in positieve zin genoemd wordt en in een korte tekst herhaaldelijk in een positief daglicht wordt gesteld, en hij op minstens 5 foto's staat; kostprijs: 751 € (namelijk 1 bladzijde + 5 foto's);

(...)

Overwegende dat het Rechtscollege aangaande de overige artikelen die door de bezwaarindieners worden aangevoerd, oordeelt dat:

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 204, blz. 59, waarin herinnerd wordt aan de 'tombola' van mevr. VAMVAKAS, geen verkiezingspropaganda is; dat het College evenwel betreurt dat in het maandblad Wolu News dit artikel met culturele inslag zo dicht bij verkiezingspropaganda van de schepen van cultuur, de heer VAN CRANEM, 5e kandidaat op de Lijst van de burgemeester, staat;

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 205, blz. 28 en 29, is een redactioneel artikel en hoeft bijgevolg niet in aanmerking te worden genomen voor de verkiezingsuitgaven;

Overwegende dat twee gelaakte artikelen als verkiezingsuitgave zijn aangegeven; dat het Rechtscollege in dat verband nogmaals de aandacht vestigt op zijn bovengenoemde kritiek over de werkwijze waarbij een gemeentelijk tijdschrift wordt gebruikt voor de verspreiding van verkiezingspropaganda die als zodanig wordt erkend; dat het Rechtscollege echter vaststelt dat de foto's bij de artikelen niet als kosten in aanmerking zijn genomen:

- het gelaakte artikel van Wolu News nr. 204, blz. 11, waarbij twee foto's staan van de heer Jacques VANDENHAUTE; kostprijs 10 €;

- het aangevochten artikel van Wolu News nr. 205, blz. 22 en 23, waarbij één foto staat van de heer Jacques VANDENHAUTE; kostprijs 5 €;

(...)

Overwegende dat de tussenkomende partijen wel aantonen dat de drukkosten voor de Franse versie van de brief van de burgemeester die de indieners van het bezwaarschrift hebben vermeld werkelijk zijn aangegeven; dat ze aanvoeren dat geen Nederlandse versie opgesteld, gedrukt of verspreid hoefde te worden en dat de indieners van het bezwaarschrift niet het bewijs van het tegendeel hebben geleverd; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de tussenkomende partijen stellen, zonder dat de indieners van het bezwaarschrift het tegendeel hebben bewezen, dat de kosten voor het pamflet dat de heer VANDENHAUTE met de MR heeft gedeeld, wel zijn aangegeven als uitgaven van de politieke partij MR; dat het middel niet gegrond is;

(...)

De aanrekening van de uitgaven en de gevolgen die verbonden zijn aan het overschrijden van de toegestane bedragen;

Wat de verkiezingsuitgaven van de heer VANDENHAUTE betreft;

Overwegende dat de heer VANDENHAUTE een dubbele verantwoordelijkheid draagt voor de verkiezingsuitgaven, enerzijds als lijsttrekker krachtens artikel 74*bis*, § 2, tweede lid, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek en ten tweede als kandidaat krachtens artikel 74*bis*, § 2, eerste lid, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek;

Overwegende dat het Rechtscollege vaststelt dat verkiezingsuitgaven ten belope van 3.559 € niet zijn aangegeven door die partij;

Overwegende dat het bezwaar gegrond is;

Overwegende dat die bedragen kunnen worden aangerekend aan de heer Jacques VANDENHAUTE zowel in zijn hoedanigheid van lijsttrekker als in zijn hoedanigheid van kandidaat (zie R.v.St., 11 april 2001, gemeenteraadsverkiezing La Louvière, arrest nr. 94.686); dat de toegestane maximumbedragen voor verkiezingsuitgaven in elk van die gevallen overschreden zijn;

Overwegende immers:

- dat, als het bedrag van 3.559 € wordt opgeteld bij de kosten die de Lijst van de burgemeester heeft aangegeven, de verkiezingsuitgaven voor die lijst 26.314,64 € bedragen, d.i. een overschrijding met 1.332,74 €;

- dat, als het bedrag van 3.559 € wordt opgeteld bij de bedragen die de heer Jacques VANDENHAUTE als kandidaat heeft aangegeven, de uitgaven van die kandidaat 5.087,89 € bedragen, d.i. een overschrijding met 3.205,57 €;

Overwegende dat het Rechtscollege ook heeft geoordeeld dat de heer Jacques VANDENHAUTE geschenken heeft uitgedeeld met schending van de voormelde wet van 7 juli 1994;

Overwegende dat het Rechtscollege vaststelt dat die schendingen van de wet van 7 juli 1994 gezien moeten worden in een algemene context waarin in het tijdschrift van de gemeente systematisch de nadruk wordt gelegd op de persoon en het politieke optreden van de heer VANDENHAUTE; dat immers, volgens de overzichten die het Rechtscollege voor nummer 204 en nummer 205 van het tijdschrift Wolu News heeft gemaakt, de heer Jacques VANDENHAUTE in nummer 204 om de 2,8 bladzijden wordt vermeld en dat er gemiddeld om de 1,6 bladzijden een foto van hem staat (35 foto's in totaal); dat hij in nummer 205 om de 2,3 bladzijden wordt vermeld en dat er gemiddeld om de 1,3 bladzijden een foto van hem te zien is (49 foto's in totaal);

Overwegende dat de heer VANDENHAUTE, zowel als lijsttrekker met alle bijzondere rechten en plichten die daaraan zijn verbonden, als in de hoedanigheid van burgemeester, op de hoogte behoorde te zijn van de zorgvuldigheidsplicht waarvan hij blijk moest geven in verband met zijn aanwezigheid in gemeentebladen tijdens de verkiezingsperiode, een zorgvuldigheidsplicht die wordt opgelegd bij de wet van 7 juli 1994 en die in herinnering wordt gebracht door de circulaire van de Minister-President van 13 juli 2006;

Overwegende dat die dominerende en herhaalde aanwezigheid in die media bewust is, zoals inzonderheid blijkt uit de brief van 10 augustus 2006 die de heer VANDENHAUTE heeft gericht aan de heer Guy LAMBERT, "gemeentefotograaf", waarin hij deze verzoekt zijn advies in te winnen voor de selectie van de foto's die in het tijdschrift moeten komen; dat de heer VANDENHAUTE ook voorzitter is van het redactiecomité van de paracommunale vzw Wolugraphic die het tijdschrift Wolu News uitgeeft;

Overwegende dat de heer VANDENHAUTE ook voorzitter is van het sportcentrum dat de abonnementen voor het zwembad heeft uitgedeeld;

Overwegende dat al die gegevens aantonen dat werkmiddelen van de overheid zijn gebruikt voor welbewust gevoerde verkiezingspropaganda;

Overwegende dat de heer VANDENHAUTE bijgevolg met toepassing van artikel 74*bis*, § 2, vervallen moet worden verklaard van zijn mandaat als gemeenteraadslid;

(...)";

Overwegende dat in de aanhef van de beslissing van het Rechtscollege verwezen wordt naar "artikel 104*bis* van de provinciewet en het koninklijk uitvoeringsbesluit ervan d.d. 17 september 1987 betreffende de procedure voor de bestendige deputatie in de gevallen waarin deze een rechtsprekende taak vervult"; dat het Rechtscollege, dat op 22 november 2006 omtrent het bezwaar is geadieerd, zich op 19 februari 2007 heeft uitgesproken; dat het Rechtscollege, wat betreft de termijn waarbinnen het zich moest uitspreken, geoordeeld heeft dat het vierde lid van artikel 75, § 1, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek, volgens hetwelk het college binnen dertig dagen na het bezwaar uitspraak moet doen, en het vijfde lid van dezelfde bepaling, volgens hetwelk het bezwaar als afgewezen moet worden beschouwd indien binnen die termijn geen beslissing genomen is, niet van toepassing waren op het beroep waaromtrent het geadieerd was en dat "de termijn van 90 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het bezwaar, bepaald in artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 september 1987, in casu van toepassing blijft";

Overwegende dat verzoeker in hoofdorde de onbevoegdheid *ratione temporis* van het Rechtscollege aanvoert op de grond dat, aangezien zowel het vierde als het vijfde lid van artikel 75, § 1, van het wetboek van toepassing zijn op de bezwaarschriften die gegrond zijn op schending van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, het college verplicht was uitspraak te doen binnen dertig dagen nadat het bezwaarschrift was ingediend en dat het op 19 februari 2007 dus niet meer bevoegd was om te beslissen om hem van zijn mandaat als gemeenteraadslid vervallen te verklaren;

Overwegende dat in arrest nr. 170.895 van 7 mei 2007 geoordeeld is dat het vijfde lid van artikel 75, § 1, van het wetboek niet geldt voor geschillen inzake verkiezingsuitgaven zoals georganiseerd bij artikel 74, § 2, van dat wetboek; dat in het voormelde arrest ook geoordeeld is dat het vierde lid van artikel 75, § 1, van het wetboek van toepassing is op die geschillen, dat de termijn van dertig dagen waarbinnen het Rechtscollege uitspraak moet doen een termijn van orde is waartegen niet opgetreden kan worden tenzij wanneer een redelijke termijn overschreden wordt; dat zulks in casu niet het geval is voor het Rechtscollege dat op 22 november 2006 omtrent het bezwaar is geadieerd en op 19 februari 2007 uitspraak heeft gedaan en dat het Rechtscollege, toen het de bestreden beslissing genomen heeft, nog steeds over de bevoegdheid beschikte om zich over het beroep uit te spreken;

Overwegende dat in het voormelde arrest nr. 170.895 in de volgende bewoordingen een eerste prejudiciële vraag is gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

" Schendt artikel 75, § 1, vijfde lid, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, indien het, in het licht van de ordonnanties van 20 juli 2006 en 20 oktober 2006, zo moet worden geïnterpreteerd dat het enkel van toepassing is op de bezwaren tegen de verkiezing met uitsluiting van die bezwaren die zijn gegrond op de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, waardoor aldus een verschil in behandeling in het leven wordt geroepen onder de gemeenteraadsleden naargelang hun mandaat in het geding wordt gebracht naar aanleiding van een bezwaar tegen de verkiezing of een bezwaar dat is gegrond op de wet van 7 juli 1994?";

Overwegende dat het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 111/2007 van 26 juli 2007 heeft geoordeeld dat de prejudiciële vraag om de volgende redenen ontkennend moet worden beantwoord:

" B.4. Het verschil in behandeling dat voortvloeit uit die interpretatie van artikel 75, § 1, vijfde lid, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek berust op een objectief criterium, namelijk de verschillende aard van twee types van bezwaren die kunnen worden ingediend bij het Rechtscollege.

Terwijl het bezwaar in verband met de verkiezing betrekking heeft op, onder meer, de organisatie van de verkiezingen, de telling van de stembiljetten, eventuele inbreuken op de vrijheid van stemming, vergissingen in de oproepingen of op de stembiljetten, heeft het bezwaar in verband met de verkiezingsuitgaven tot doel het gedrag te bestraffen van een kandidaat voor de verkiezingen die de bijzondere bepalingen in verband met de verkiezingsuitgaven niet in acht zou hebben genomen. Het bezwaar in verband met de verkiezing kan ofwel leiden tot de ongeldigverklaring van de verkiezing, ofwel tot de wijziging van de zetelverdeling tussen de lijsten of van de volgorde van de verkozen raadsleden of van de opvolgers (artikel 76 van het voormelde Wetboek). Het bezwaar in verband met de verkiezingsuitgaven heeft, zijnerzijds, enkel tot doel in voorkomend geval de kandidaat van zijn mandaat vervallen te verklaren, waarbij die vervallenverklaring niet de organisatie van nieuwe verkiezingen vergt, vermits luidens artikel 74*bis*, § 3, het gemeenteraadslid dat van zijn mandaat vervallen is verklaard, in de gemeenteraad wordt vervangen door de eerste opvolger van zijn lijst.

B.5. De in het geding zijnde bepaling streeft tevens een wettig doel na dat erin bestaat de continuïteit van de gemeentelijke overheden te verzekeren. Teneinde de installatie en het aantreden van de gemeenteraad niet te vertragen en om de rechtszekerheid met betrekking tot de verkiezing van alle kandidaten te beschermen, doet het Rechtscollege uitspraak binnen een dwingende termijn van dertig dagen na indiening van het bezwaar. Om diezelfde redenen wordt, indien binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, de uitslag van de verkiezing, zoals hij door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief.

B.6.1. Het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de restrictieve interpretatie van het in het geding zijnde artikel 75, § 1, vijfde lid, is niet zonder redelijke verantwoording. Het Rechtscollege dient immers als administratief rechtscollege uitspraak te doen binnen een redelijke termijn, waarbij het oog dient te hebben voor het belang van de zaak voor de betrokken partijen, en in het bijzonder hun belang bij een snelle oplossing ervan.

B.6.2. Het is bovendien na een debat op tegenspraak en door middel van een met redenen omklede beslissing dat het Rechtscollege de verkozen kandidaat van zijn mandaat vervallen kan verklaren. Tegen die beslissing kan een beroep met volle rechtsmacht worden ingesteld bij de Raad van State, die uitspraak doet binnen zestig dagen";

Overwegende dat het Rechtscollege nog steeds bevoegd was om over het beroep uitspraak te doen toen het de bestreden beslissing heeft genomen;

Overwegende dat bij arrest nr. 175.024 van 26 september 2007 is beschikt dat een brief van 23 augustus 2007, waarin de advocaat van verzoeker heeft geantwoord op een vraag om inlichtingen van de auditeur-rapporteur, in de debatten moet worden gebracht; dat de debatten bij hetzelfde arrest zijn heropend om de belanghebbenden de mogelijkheid te geven een memorie in te dienen en de auditeur de mogelijkheid te geven een aanvullend verslag op te maken; dat verzoeker op 3 oktober 2007 een aanvullende memorie heeft ingediend, waarvan de tekst dezelfde is als die van de brief van 23 augustus 2007; dat de aanvullende memorie uit de debatten moet worden geweerd, aangezien verzoeker in het onderhavige geval geen belanghebbende partij is in de zin van artikel 6 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76*bis* van de gemeentekieswet;

I. <u>Schending van artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994</u>

Overwegende - aangaande het uitdelen van gratis abonnementen voor het zwembad, wat het Rechtscollege heeft beschouwd als het uitdelen van geschenken in de zin van artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994 - dat verzoeker aanvoert dat dit initiatief past in het kader van het sociale beleid van het sportcentrum in samenspraak met het OCMW, dat het initiatief daartoe is genomen *in tempore non suspecto*, meer dan een jaar geleden, namelijk begin 2006, dat daarmee vergelijkbare doelstellingen worden nagestreefd als met de sportcheque van de Franse Gemeenschap, dat het sportcentrum altijd al op gezette tijden gratis kaartjes of abonnementen voor het zwembad heeft uitgedeeld aan kansarmen en dat in november 2003, december 2003 en februari 2006, naar aanleiding van vandalisme in de

Vriendschapswijk, een dergelijk initiatief is genomen in die wijk, waar veel sociale woningen zijn; dat verzoeker opmerkt dat het gros van de gratis abonnementen lang vóór de verkiezingsperiode is uitgedeeld, dat het juist is dat sommige dossiers eerst in de verkiezingsperiode of na de verkiezingen zijn afgerond, maar dat het slechts gaat om een vijftigtal dossiers waarvan een zeer groot deel betrekking heeft op personen die niet op de kiezerslijst staan; dat verzoeker aanvoert dat het aldus genomen sociale initiatief "natuurlijk niet werkelijk invloed kan hebben gehad op de verkiezingsuitslagen"; dat hij voorts opmerkt dat hij liever gehad zou hebben dat "dit sociale initiatief geen bijzondere ruchtbaarheid had gekregen tijdens de verkiezingscampagne" en dat, als hij kennis had gehad "van de inhoud van de Gazette des locataires van de Vriendschapswijk, hij zeker zou hebben gereageerd zoals voorgeschreven bij artikel 6, § 1*bis*, van de wet van 7 juli 1994"; dat verzoeker voorts aanvoert dat de bestreden abonnementen niet beschouwd kunnen worden als geschenken in de zin van wet van 7 juli 1994, aangezien ze noch een verarming, noch een uitgave voor hem vormden maar alleen een winstderving voor het sportcentrum; dat verzoeker tot slot opmerkt "dat in de Gazette des locataires waarin het artikel is verschenen waarop die aanklachten gebaseerd zijn, sprake is van de afgifte van abonnementen voor het zwembad zonder dat de datum wordt vermeld, zodat die abonnementen net zo goed afgegeven kunnen zijn buiten de periode van drie maanden die aan de gemeenteraadsverkiezingen voorafgaan" en dat "in dat krantje wel wordt verduidelijkt dat de bewoners die abonnementen hebben kunnen verkrijgen op initiatief van het huurderscomité";

Overwegende dat de belanghebbenden bij hun aanvullende memorie een collectieve brief van 3 februari 2006 hebben gevoegd die is opgesteld door verzoeker in zijn hoedanigheid van burgemeester "Ter attentie van de bewoners van de Vriendschapswijk" waarin hij schrijft: "Ik ben van plan een abonnement voor het zwembad van ons sportcentrum te schenken aan alle bewoners van de Vriendschapswijk die jonger zijn dan 18 jaar" en waarin hij preciseert dat de aanvragen moeten worden gericht aan Lucy DUCHESNE, voorzitster van het huurderscomité; dat het dossier dat bij het verzoekschrift is gevoegd, het volgende uittreksel uit het nummer van april 2006 van de Gazette des locataires van de Vriendschapswijk bevat: "Op 3 februari 2006 deelden wij u mee dat onze burgemeester aan de bewoners van de wijk die jonger zijn dan 18 jaar abonnementen zou schenken waardoor ze gratis toegang zouden krijgen tot het zwembad van het sportcentrum. Er zijn ruim dertig abonnementen uitgedeeld. Dank u wel, mijnheer VANDENHAUTE"; dat de belanghebbenden tot staving van hun bezwaarschrift bij

het Rechtscollege een uittreksel uit de Gazette des locataires van juli-augustus 2006 hebben gevoegd dat was ondertekend door Lucy DUCHESNE en waarin het volgende staat: "Naamlijst van de prijsuitreiking van onze activiteiten voor het verkrijgen van: (...) abonnementen voor het gemeentelijk zwembad (aangeboden door de heer VANDENHAUTE). Het comité heeft de inlichtingen ingewonnen die nodig waren om de abonnementen te verkrijgen en uit te delen"; dat verzoeker, net als vóór het Rechtscollege, in het verzoekschrift erkent dat een vijftigtal gratis abonnementen zijn uitgedeeld tijdens de verkiezingsperiode; dat de belanghebbenden, net als vóór het Rechtscollege en zonder door verzoeker te worden tegengesproken, in de memorie van antwoord uiteenzetten hoe daarbij te werk is gegaan, namelijk dat Lucy DUCHESNE, overigens 26ste kandidate op de Lijst van de burgemeester, de aanvragen inzamelde en doorstuurde aan verzoeker, overigens voorzitter van het sportcentrum, die ze doorgaf aan de directeur van het centrum die de abonnementen opmaakte en ze op zijn beurt doorzond aan verzoeker die ze aan de begunstigden bezorgde; dat de belanghebbenden bij hun aanvullende memorie twee brieven hebben gevoegd, één van 12 juli 2006 en één van 6 september 2006, waarbij de directeur van het sportcentrum verzoeker respectievelijk "5 abonnementen zwembad" voor twee gezinnen en "3 extra abonnementen voor de bewoners van de Montgolfierlaan" toezendt;

Overwegende dat artikel 7, § 1, van de wet van 7 juli 1994 verbiedt om tijdens de drie maanden die aan de verkiezingen voorafgaan, bepaalde middelen van verkiezingspropaganda te gebruiken, en inzonderheid onderdeel 1/ ervan verbiedt "geschenken (te) verspreiden"; dat dit verbod moet worden nageleefd, zelfs als dergelijke geschenken al eerder zijn uitgedeeld en zelfs als daarmee begonnen is vóór de periode waarin beperkingen golden; dat de gratis abonnementen voor het zwembad voorgesteld zijn als een geschenk van verzoeker, in zijn hoedanigheid van burgemeester, niet alleen in twee artikelen van de Gazette des locataires van april en juli-augustus 2006, maar ook door verzoeker zelf in de brief van 3 februari 2006 die hij heeft gericht aan de bewoners van de Vriendschapswijk; dat het uitdelen, tijdens de verkiezingsperiode, door de burgemeester of namens hem, terwijl hij kandidaat was voor de verkiezingen, van een vijftigtal abonnementen met een niet te verwaarlozen waarde van ongeveer 150 euro elk, de familie en de entourage van de begunstigde kinderen in zijn voordeel kon beïnvloeden, zelfs als er geen uitdrukkelijke verkiezingsboodschap mee gepaard ging; dat de abonnementen die zijn uitgedeeld tijdens de periode waarin beperkingen golden, geschenken waren die bij artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994 verboden zijn; dat, in

tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, het feit dat de abonnementen geen uitgave voor hem inhielden, maar een winstderving voor het sportcentrum waren, helemaal niet wegneemt dat het gaat om geschenken in de zin van de voormelde bepaling; dat verzoeker tevergeefs aanvoert dat hij, als hij kennis had genomen van het bericht in de Gazette des locataires van juli-augustus 2006, zeker gereageerd zou hebben op de manier voorgeschreven bij artikel 6, paragraaf 1*bis*, van de wet van 7 juli 1994"; dat die bepaling een kandidaat immers de mogelijkheid biedt om te vermijden dat uitgaven van derden beschouwd worden als verkiezingsuitgaven; dat het verbod opgelegd bij artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994 niet gebonden is aan het verrichten van de uitgaven bedoeld in artikel 6, § 1*bis*, van de voormelde wet;

Overwegende dat de schending van artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994 vaststaat;

II. Schending van artikel 3, § 1 en § 2, van de wet van 7 juli 1994

1. Onwettige overdrachten van quota's

Overwegende dat de belanghebbenden bij het Rechtscollege gewag hebben gemaakt van overeenkomsten tussen verzoeker en kandidaten op zijn lijst inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda en waarin, volgens hen, de uitgaven voor verkiezingspropaganda duidelijk onevenredig verdeeld zijn ten gunstige van verzoeker, aangezien in die overeenkomsten slechts 1 € wordt aangerekend op verzoekers quota voor verkiezingsuitgaven; dat het Rechtscollege dat bezwaar heeft afgewezen;

Overwegende dat de belanghebbenden in hun memorie van antwoord erop wijzen dat artikel 3, § 1 en § 2, van de wet van 7 juli 1994 voorziet in maximumbedragen voor de verkiezingsuitgaven die respectievelijk per lijst en per kandidaat kunnen worden verricht; dat ze gewag maken van vijf overeenkomsten inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda tussen verzoeker en kandidaten op zijn lijst, luidens welke slechts 1 € wordt aangerekend op verzoekers quota voor uitgaven voor de verkiezingspropaganda die onder die overeenkomsten valt; dat de belanghebbenden aanvoeren dat de wetgever, door in de wet van 7 juli 1994 geen enkele bepaling op te nemen die de samenwerking tussen kandidaten met het oog op een gemeenschappelijke verkiezingspropaganda regelt, weliswaar "discussies heeft willen voorkomen over de vraag of de uitgaven min of meer evenredig onder de

kandidaten zijn verdeeld", maar dat het niet aanvaardbaar is dat, zoals in het onderhavige geval, een kennelijk onevenredige aanrekening van uitgaven ten gunste van een kandidaat die kandidaat de mogelijkheid biedt de bepalingen van de wet die voorzien in een maximumbedrag voor uitgaven te omzeilen "door gebruik te maken van de quota van anderen onder het mom van een gemeenschappelijke campagne"; dat de belanghebbenden aanvoeren dat die werkwijze neerkomt op een onwettige overdracht van quota's; dat ze van oordeel zijn dat de uitgaven die onder de omstreden overeenkomsten vallen, in twee gelijke delen moeten worden gedeeld en dat bij de verkiezingsuitgaven van verzoeker een bedrag van 989,50 € moet worden bijgeteld;

Overwegende dat verzoeker bij de aangifte van zijn verkiezingsuitgaven dertien overeenkomsten inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda met kandidaten van zijn lijst heeft gevoegd; dat in zes overeenkomsten de uitgaven voor de betrokken verkiezingspropaganda gelijkelijk aangerekend worden tussen verzoeker en de andere kandidaten; dat in de vijf overeenkomsten die de belanghebbenden in aanmerking hebben genomen de aan te rekenen uitgaven respectievelijk 363 €, 167,82 €, 264,30 €, 378 € en 815 € bedragen; dat een bedrag van 1 € wordt aangerekend op verzoekers quota, terwijl de rest ofwel aangerekend wordt op de quota van de andere kandidaat ofwel verdeeld wordt onder de overige kandidaten; dat verzoeker ook twee soortgelijke overeenkomsten heeft gesloten voor uitgaven van respectievelijk 90 € en 42 €;

Overwegende dat uit het verslag namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt van de Kamer van volksvertegenwoordigers over het voorstel dat de wet van 7 juli 1994 is geworden, blijkt dat een amendement dat ertoe strekte in artikel 3 van het voorstel een § 4 in te voegen, is verworpen; dat in dat amendement stond: "Indien verschillende leden van eenzelfde lijst zich voor hun verkiezingspropaganda verenigen, worden de desbetreffende uitgaven gelijkelijk onder hen verdeeld en van hun respectieve quota afgetrokken"; dat Louis MICHEL namens de indieners van het wetsvoorstel de volgende toelichting heeft gegeven bij dat amendement: "(...) dat bewust geopteerd werd om voor de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen geen regeling voor de associatie van kandidaten bij de campagnevoering te voorzien. Niet enkel de moeilijkheden inzake controle hebben tot deze beslissing geleid. De individuele maximumbedragen werden echter in die mate beperkt dat het voor bijvoorbeeld een lijsttrekker die zich met andere kandidaten van zijn lijst associeert, toch nog mogelijk

moet blijven om in ieder geval het krachtens artikel 3, § 2 aan hem aanrekenbare maximumbedrag individueel te besteden. Minder bekende kandidaten hebben er vaak belang bij om samen met de lijsttrekker op een affiche te staan of een gezamenlijk drukwerk te verspreiden. In dat geval mag deze uitgave volledig aan de minder bekende kandidaat worden aangerekend. Zulks belet evenwel niet dat een gedeelte of zelfs het geheel van de kosten door de lijsttrekker wordt gedragen. Men moet immers steeds het onderscheid voor ogen houden tussen de aanrekening van een uitgave en de financiering ervan (de zogenaamde "herkomst der fondsen"). Men heeft met andere woorden een zo groot mogelijke vrijheid van de kandidaten nagestreefd" (Gedr. St., Kamer, gewone zitting, 1993-1994, nr. 1386/7, blz. 26); dat dezelfde spreker heeft verklaard: "Wanneer een individuele kandidaat het hem, krachtens artikel 3, § 2, toegekende maximumbedrag bijna heeft bereikt kan hij enkel in samenwerking met andere kandidaten nog verder propaganda voeren" (idem, blz. 12);

Overwegende dat de kandidaten die met verzoeker overeenkomsten inzake gemeenschappelijke verkiezingspropaganda hebben gesloten, hem niet zonder meer een deel van hun toegestane maximumbedrag voor uitgaven hebben overgedragen, aangezien ze in de propaganda in kwestie zelf voorkwamen; dat de wetgever de kandidaten de vrijheid heeft willen laten om onder elkaar af te spreken hoe ze, in de aangiften van hun respectieve uitgaven, de uitgaven voor gemeenschappelijke propaganda zouden aanrekenen; dat het deel van die uitgaven dat wordt aangerekend op de quota van een kandidaat niet evenredig hoeft te zijn met het deel van de propaganda dat op hem betrekking heeft; dat noch het Rechtscollege, noch de Raad van State bevoegd zijn om controle uit te oefenen op de verdeelregels die de kandidaten onder elkaar zijn overeengekomen; dat die verdeling tot de strategische vrijheid van de lijst behoort die overigens beperkt wordt door de quota van elke kandidaat; dat het bezwaar niet opgaat;

2. <u>Ondergewaardeerde uitgaven</u>

Overwegende dat de belanghebbenden uiteenzetten dat voor het programma van de Lijst van de burgemeester door de lijst een bedrag is aangegeven van 8.390,67 € voor 20.000 exemplaren, dat is 0,42 € per stuk "wat ruim onder de normale marktprijs is", dat die redenering ook geldt voor het programma in het Nederlands en dat de "trombinoscoop" van de Lijst van de burgemeester is aangegeven voor 2.927,79 € voor 20.000 exemplaren, d.i. 0,146 € per stuk; dat de

belanghebbenden aanvoeren dat "die prijs niet haalbaar is op de markt wanneer het gaat om dik glanspapier, formaat A2 met vierkleurendruk, toegevouwen A2 en opengevouwen A5, zonder nog de kosten te rekenen voor de grafische vormgeving, het logo van de gemeente op de "trombinoscoop", de foto's voor de lay-out en het aanmaken van de "computer to plate" informatiedrager, dat "dit alles (...) "ontleend" is aan Wolu News of meer bepaald aan Wolugraphic en dit, zonder vergoeding" en dat "het feit dat de onderneming DB Print vergelijkbare prijzen aanbiedt voor de productie van Wolu News in dat verband niet relevant is, aangezien het gaat om Wolu News en niet om de gelaakte verkiezingspropaganda, dat die onderneming niet dezelfde relaties onderhoudt, noch met de vzw WOLUGRAPHIC, noch met de Lijst van de burgemeester en dat die prijzen bovendien niet de kostprijs omvatten van de foto's, de grafische vormgeving, het aanmaken van de "computer to plate" informatiedrager enz."; dat de belanghebbenden opkomen tegen de bewijsstukken die verzoeker aan het Rechtscollege heeft bezorgd, namelijk twee facturen van drukkers waarbij een prijskorting was gevoegd voor het voortzetten van de samenwerking tussen de drukker en de vzw WOLU NEWS; dat de belanghebbenden aanvoeren dat de kostenraming van 4 oktober 2006 is, terwijl de facturen voor de betwiste propaganda van 29 september 2006 zijn, dat in de kostenraming niet staat hoeveel exemplaren moeten worden gedrukt en dat de drukker in de kostenraming preciseert dat hij, gelet op drie jaar samenwerking, zijn prijzen handhaaft ondanks talrijke prijsstijgingen, waaruit kan worden opgemaakt dat indirect korting is gegeven; dat de belanghebbenden voorts aanvoeren dat blijkt dat de belangrijkste drukker van de pamfletten en de verkiezingspropaganda van de Lijst van de burgemeester dezelfde is als die van de vzw WOLUGRAPHIC, de uitgever van het tijdschrift WOLU NEWS, en dat het in die omstandigheden logisch is "dat de lijst LB gunstige prijzen kan krijgen die allicht onder de marktprijs liggen"; dat de belanghebbenden aanvoeren dat de uitgaven die zijn aangegeven voor het programma van de Lijst van de burgemeester en de "trombinoscoop" moeten worden verhoogd met 20%, d.i. 1.678,13 € voor de Franse versie van het programma, 1.008,06 € voor de Nederlandse versie van het programma en 585,56 € voor de "trombinoscoop";

Overwegende dat verzoeker in de brief van 23 augustus 2007 die in de debatten is gebracht, erop wijst dat het Rechtscollege de twee door de belanghebbenden aangevoerde bezwaren heeft afgewezen; dat hij op basis van stukken die bij de voormelde brief waren gevoegd, aanvoert dat de omstreden kostenraming van 4 oktober 2006 dezelfde is als een kostenraming van dezelfde

drukker d.d. 30 december 2005 en dat de drukker sinds de verkiezingen zijn prijzen niet heeft verhoogd, zoals blijkt uit een kostenraming van 6 maart 2007;

Overwegende dat artikel 6, § 4, van de wet van 7 juli 1994 bepaalt dat "de uitgaven en financiële verbintenissen voor goederen, leveringen en diensten die onder toepassing van § 1 vallen, (...) tegen de geldende marktprijzen (moeten) worden verrekend"; dat onder het begrip "marktprijs" een redelijke prijs moet worden verstaan die uit commercieel oogpunt verantwoord is; dat, gelet op de stukken die verzoeker in de debatten heeft gebracht, blijkt dat de belanghebbenden niet hebben aangetoond dat de verrichtingen betreffende de omstreden verkiezingspropaganda gefactureerd zijn tegen prijzen die aanzienlijk lager liggen dan de gebruikelijke prijzen; dat het bezwaar niet opgaat;

3. Niet-aangegeven uitgaven

1/ Verkiezingsborden op openbare plaatsen

Overwegende dat de belanghebbenden stellen dat uit een proces-verbaal van bevinding van de gerechtsdeurwaarder, bezorgd aan de eerste belanghebbende op 15 december 2006 en opgesteld op diens verzoek op 4 oktober 2006, blijkt "dat op zijn minst 7 grote verkiezingsplakkaten, waarop voornamelijk verzoeker te zien was, buiten privé-eigendommen en dus op openbare plaatsen van de gemeente stonden"; dat ze aanvoeren dat een privépersoon "geen openbare ruimte mag gebruiken zonder dat hij een concessie heeft gekregen, zonder een recht of een vorm van gebruiksvergoeding te betalen die zou moeten worden meegerekend bij de berekening van de verkiezingsuitgaven die verzoeker heeft ingediend"; dat de belanghebbenden voorstellen om de kosten voor het gebruik van de openbare ruimte vast te stellen op 500 € per bord voor de duur van de verkiezingscampagne en dus in globo vast te stellen op 3.500 €, een bedrag dat moet worden opgeteld bij de uitgaven die de lijst heeft aangegeven, aangezien het gaat om affiches "LB" waarop de heer VANDENHAUTE en andere kandidaten te zien zijn;

Overwegende dat de belanghebbenden dat bezwaar niet hebben aangevoerd in het bezwaarschrift dat ze op 22 november 2006 bij het Rechtscollege hebben ingediend, maar in de memorie van antwoord die ze hebben ingediend op 5 januari 2007; dat het college het bezwaar niet-ontvankelijk heeft verklaard op de grond dat het niet in het inleidende bezwaarschrift was aangevoerd;

Overwegende dat het zich laat aanzien dat de belanghebbenden, zelfs als ze bij het college hadden aangevoerd dat de kosten voor het gebruik van de openbare ruimte die de omstreden borden innemen beschouwd moeten worden als verkiezingsuitgaven in de zin van artikel 6, § 1, van de wet van 7 juli 1994, daarmee geen argument of gegeven hadden aangevoerd dat bestemd is om hun bezwaarschrift te staven of aan te vullen, maar een bezwaar van een andere aard dan de daarin aangevoerde bezwaren, namelijk een nieuw bezwaar; dat het proces-verbaal van bevinding van de gerechtsdeurwaarder is opgemaakt op 4 oktober 2006; dat de belanghebbenden de mogelijkheid hadden om het bezwaar in kwestie in hun beroep van 22 november 2006 aan te voeren; dat het bezwaar niet-ontvankelijk is, omdat het wordt aangevoerd vóór de Raad van State, terwijl het Rechtscollege het terecht niet heeft onderzocht;

2/ Foto's

Overwegende dat de belanghebbenden, net als bij het Rechtscollege, aanvoeren dat in het tijdschrift WOLU NEWS identieke foto's van verzoeker zijn gebruikt als op afbeeldingen van de Lijst van de burgemeester, dat die foto's dus eigendom zijn van de vzw WOLUGRAPHIC, de uitgeverij van het tijdschrift, en in principe dus aangekocht moesten worden, dat het feit dat de gemeente een officiële fotograaf heeft niet betekent dat de kandidaten die foto's gratis mochten gebruiken voor hun eigen campagne en dat er, voor zover zij weten, geen gemeentelijke en voor iedereen toegankelijke fototheek bestond voordat de nieuwe gemeenteraad in januari 2007 een beslissing in die zin nam; dat de belanghebbenden erop wijzen dat het Rechtscollege het volgende heeft beschikt omtrent de omstreden foto's: "dat de tussenkomende partijen niet aantonen dat deze gebruikt mogen worden zonder betaling van enig reproductierecht en dat zulks algemeen bekend is; dat zelfs indien dat zou worden aangetoond, het college de productiekosten van de foto's in de gelaakte artikelen die het als verkiezingspropaganda zal bestempelen, tegen marktprijzen moet aanrekenen; dat na raadpleging van drie fotografen, het college voor de betwiste publicaties 5 € per foto als marktprijs in aanmerking neemt";

Overwegende dat verzoeker in de voormelde brief van 23 augustus 2007 antwoordt: "De foto's die de gemeentefotograaf in het kader van zijn activiteiten als gemeenteambtenaar heeft gemaakt, konden altijd al door iedereen worden gebruikt en voor die foto's hoefde nooit enig reproductierecht aan de gemeente te worden betaald"; dat hij voorts opmerkt dat, hoe dan ook, "de

betaling van een inlassing in WOLU NEWS, die voor één pagina 726 € incl. BTW en voor een halve pagina 363 € incl. BTW bedraagt, zowel de lay-out omvat als de foto's die worden gebruikt ter illustratie van de artikelen of van de advertenties op elke pagina";

Overwegende dat verzoeker, evenmin hier als bij het Rechtscollege, aantoont hoe de publicatie van zijn foto's in artikelen van het tijdschrift WOLU NEWS zonder betaling van een reproductierecht kan worden gewettigd; dat de stelling dat de factuur voor een inlassing in het tijdschrift het bedrag van dat recht zou behelzen, door geen enkel stuk wordt gestaafd; dat, naar het voorbeeld van het Rechtscollege, een kostprijs van 5 € per foto, een raming die verzoeker niet betwist, moet worden toegevoegd aan de uitgaven die de lijst of de kandidaat hebben aangegeven, naargelang van het geval;

3/ Artikelen verschenen in de nummers 204 en 205 van het tijdschrift WOLU NEWS

Overwegende dat het tijdschrift WOLU NEWS, "Maandelijkse informatie te St-Pieters-Woluwe", "kosteloos in alle bussen bezorgd", uitgegeven wordt door de vzw WOLUGRAPHIC, een "paracommunale" vzw volgens sommige gegevens van het dossier; dat het Rechtscollege naar aanleiding van het bezwaarschrift van de belanghebbenden verschillende artikelen heeft onderzocht die zijn verschenen in de nummers 204 en 205 van het tijdschrift die respectievelijk in september en oktober 2006 zijn verspreid, om vast te stellen of ze verkiezingspropaganda bevatten en of de daarmee samenhangende uitgaven moesten worden aangegeven; dat het college, zoals het in zijn beslissing vermeldt, zich heeft gebaseerd op gegevens die de partijen hadden aangebracht om te oordelen dat de kostprijs van een pagina werd gefactureerd tegen 726 € incl. BTW en die van een halve pagina tegen 363 € incl. BTW; dat die bedragen noch door verzoeker, noch door de belanghebbenden worden betwist;

Overwegende dat artikel 6, § 2, van de wet van 7 juli 1994 als volgt luidt:

" Als uitgaven voor verkiezingspropaganda worden niet beschouwd:
(...)
2/ de publikatie in een dagblad of tijdschrift van redactionele artikelen, op voorwaarde dat die publikatie op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschiedt als buiten de verkiezingsperiode, zonder betaling, vergoeding of

> belofte van betaling of vergoeding en dat het niet gaat om een dagblad of tijdschrift dat speciaal wordt uitgegeven ten behoeve van of met het oog op de verkiezingen en dat de verspreiding en de frequentie van de publikatie dezelfde zijn als buiten de verkiezingsperiode";

dat het tijdschrift WOLU NEWS een gemeentelijk informatieblad is; dat het raadzaam is te bepalen of de gelaakte artikelen redactionele artikelen zijn, namelijk of ze informatief zijn, dan wel of ze bestemd zijn om verkiezingspropaganda in de zin van artikel 6, § 1, van de wet van 7 juli 1994 over te brengen;

Overwegende dat de volgende artikelen moeten worden onderzocht:

- WOLU NEWS - nr. 204 - blz. 11

De kostprijs van dat artikel is aangegeven als verkiezingsuitgave.

Wat de twee foto's bij dat artikel met als opschrift "Souvenirs ... souvenirs" betreft, kan de uitleg van verzoeker dat het gaat om oude foto's die deel uitmaken van zijn persoonlijk archief, worden aanvaard.

- WOLU NEWS - nr. 204 - blz. 23

Het gaat om een artikel van één pagina, ondertekend door de gedelegeerd bestuurder van de vzw BUTV (Belgische Unie tegen de Vliegtuighinder) waarvan verzoeker voorzitter is. Het opschrift van het artikel luidt: "UBCNA: la vérité a ses droits". Het artikel is grotendeels informatief. Het is kennelijk een antwoord op kritiek, want het gaat over het gevecht dat de vereniging al 15 jaar levert tegen de geluidshinder die door de vliegtuigen wordt veroorzaakt en besteedt ook aandacht aan de beroepen bij het hof van beroep en de Raad van State. Verzoeker heeft bij het dossier talrijke artikelen gevoegd die de BUTV of hijzelf in de loop der jaren over dat onderwerp in WOLU NEWS hebben geschreven.

In tegenstelling tot wat de belanghebbenden aanvoeren, is het aangevochten artikel niet denigrerend voor de politieke "tegenstanders" van verzoeker, maar bevat het wel kritiek op de ministers, ongeacht van welke partij, die verantwoordelijk zijn voor het plan voor de spreiding van de vluchten, alsook op de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering die in het artikel worden vermeld. De laatste twee alinea's van het artikel, die deels onderstreept deels vet gedrukt zijn,

zijn volledig lovend over verzoekers optreden als voorzitter van de vereniging en brengen nadrukkelijk eerbetoon aan hem. Het gaat over een onderwerp waarvoor de inwoners van de gemeente bijzonder gevoelig zijn. Het is redelijk dat de kostprijs van de gepubliceerde pagina voor de helft, namelijk voor 363 €, wordt toegevoegd aan de verkiezingsuitgaven van de kandidaat.

- WOLU NEWS - nr. 204 - blz. 30

Het gaat om een kort artikel ondertekend door Michel de WARZEE met als opschrift "Un mot du directeur de la Comédie Claude Volter", dat kennelijk gepubliceerd is ter gelegenheid van het nieuwe theaterseizoen, aangezien het artikel gevolgd wordt door het programma voor het seizoen 2006-2007 en een foto van het theatergezelschap in toneelkostuum. Naast het artikel staat een foto van een rij toeschouwers, met in het midden verzoeker.

Het artikel is informatief voor zover het voornamelijk een relaas bevat over het ontstaan van het theater in Sint-Pieters-Woluwe. Het is overdreven te beweren, zoals de belanghebbenden doen, dat het artikel "de lijsttrekker spectaculair tot zijn recht laat komen". In het artikel staat immers alleen dat het bij "de gratie en de wil" van een "jonge schepen van cultuur" - die burgemeester geworden is- en van de schepenen is dat het theatergezelschap is opgericht en nog altijd bestaat. Tot slot worden de burgemeester, de schepenen, de gemeenteraadsleden en de gemeentelijke administratie bedankt. Het is niet redelijk de kostprijs van dat artikel als een verkiezingsuitgave te beschouwen.

- WOLU NEWS - nr. 204 - blz. 59

Het gaat om een korte reportage met als opschrift "Dans le cadre de Woluwe-Saint-Pierre, ma découverte".

Terecht heeft het Rechtscollege de kostprijs van dat artikel niet meegerekend. Hoewel het, geïllustreerd met een foto, gaat over het bezoek van de burgemeester en twee schepenen, die alle drie kandidaat zijn, aan het atelier van schilder-kunstenaar Marina VAMVAKAS, die ook kandidaat is, is de teneur van het artikel immers volkomen neutraal en kan, naar het voorbeeld van het college, ervan uitgegaan worden dat het geen verkiezingspropaganda is.

- WOLU NEWS - nr. 205 - blz. 6 en 7 en blz. 80

Het gaat om een artikel ondertekend door verzoeker als burgemeester met als opschrift "Une gestion efficace et transparente" - "On ne change pas une équipe qui gagne". De Nederlandse vertaling ervan staat op blz. 80.

Om de redenen die het Rechtscollege in aanmerking heeft genomen, is het artikel duidelijk verkiezingspropaganda. De Franse versie beslaat twee pagina's. Verzoeker heeft de kostprijs van een halve pagina, met zijn foto, namelijk 363 €, opgenomen in de aangifte van zijn verkiezingsuitgaven. In de voormelde brief van 23 augustus 2007 geeft hij toe dat het artikel "kan worden beschouwd als een verkiezingsuitgave", maar vraagt hij dat de kostprijs ervan zou worden aangerekend ten laste van de lijst. In het artikel worden zowel de persoonlijke verdiensten van verzoeker geprezen als die van zijn vroegere team. De uitgave moet in gelijke mate worden gespreid over de lijst en verzoeker. De afrekening ziet er als volgt uit: 363 € (½ van blz. 6) + 726 € (blz. 7) + 726 € (blz. 80), d.i. 1.815 €, waarvan 907,50 € aan te rekenen ten laste van verzoeker en 907,50 € aan te rekenen ten laste van de lijst, waarbij nog 5 € moet worden bijgeteld (foto van het "team").

- WOLU NEWS - nr. 205 - blz. 22 en 23

De kostprijs van die twee pagina's is aangegeven als uitgave van de lijst ten belope van 1.452 €.

Er is geen reden om de kostprijs van de bijgaande foto's van de sportmanifestaties aan te rekenen, in tegenstelling tot wat de belanghebbenden voor vier van die foto's vragen. Er wordt immers niet aangetoond dat ze door de gemeentefotograaf zijn gemaakt. Verzoeker staat slechts op één van de foto's.

- WOLU NEWS - nr. 205 - blz. 42 en 43

Het gaat om een reportage van twee bladzijden met als opschrift "Woluwé-Saint-Pierre inaugure un nouveau terrain synthétique au Kelle".

Het artikel is informatief voor zover de nieuwe sportaccomodatie aan de inwoners van de gemeente wordt getoond en het is verkiezingspropaganda voor zover het, inzonderheid geïllustreerd met vijf groepsfoto's waarop verzoeker te zien is, de verdiensten van het sportbeleid van de burgemeester looft en de nadruk legt op de gelukwensen die hij in zijn toespraak aan dezen en genen heeft gericht. In de brief van 23 augustus 2007 vermeldt verzoeker dat hij, aangezien hij geciteerd wordt, kan aannemen "dat het gaat om een propaganda-artikel". Hij stelt voor dat het artikel ten belope van 242 € wordt aangerekend als persoonlijke uitgave.

Naar het voorbeeld van het Rechtscollege is er grond om de helft van de kostprijs van het artikel, verhoogd met de kostprijs van 5 foto's, namelijk 751 €, in aanmerking te nemen;

Overwegende, bijgevolg, dat de volgende bedragen bij de door verzoeker aangegeven uitgaven moeten worden opgeteld: 363 € (WOLU NEWS nr. 204 - blz. 23) + 907,50 € (WOLU NEWS - nr. 205 - blz. 6, 7 en 80) + 751 € (WOLU NEWS nr. 205 - blz. 42 en 43), dat is 2.021,50 €; dat verzoeker een bedrag van 1.528,89 € heeft aangegeven, terwijl eigenlijk een bedrag van 3.550,39 € had moeten worden aangegeven; dat het toegestane maximum per kandidaat krachtens artikel 3, § 2, van de wet van 7 juli 1994 1.882,32 € bedraagt; dat verzoeker het maximum heeft overschreden met 1.668,07 €;

Overwegende dat een bedrag van 912,50 € moet worden opgeteld bij de uitgaven die de Lijst van de burgemeester heeft aangegeven; dat, aangezien het aangegeven bedrag 22.755,64 € is, het bedrag dat had moeten worden aangegeven 23.668,14 € is; dat het toegestane maximum per lijst krachtens artikel 3, § 1, van de wet van 7 juli 1994 24.981,90 € bedroeg; dat het toegestane maximum niet

overschreden is; dat er geen grond is om het bedrag van de overschrijding dat ten laste van verzoeker aangerekend moet worden, bij de aangegeven bedragen van de lijst te voegen; dat immers, in tegenstelling tot wat het Rechtscollege heeft beschikt, het niet is omdat artikel 74*bis*, § 2, tweede lid, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek bepaalt dat een kandidaat die gekozen is als aanvoerder van een gemeentelijst van zijn mandaat vervallen kan worden verklaard indien hij de bepalingen van artikel 3, § 1, van de wet van 7 juli 1994 niet naleeft, dat de uitgavenoverschrijdingen van die kandidaat "zowel aan laatstgenoemde als aan de lijst kunnen worden aangerekend";

Overwegende dat vaststaat dat verzoeker artikel 3, § 2, van de wet van 7 juli 1994 heeft geschonden; dat de schending van artikel 3, § 1, niet vaststaat;

Overwegende dat artikel 74*bis*, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek bepaalt dat een gekozen kandidaat zowel door het Rechtscollege als door de Raad van State van zijn mandaat vervallen kan worden verklaard indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van 7 juli 1994 niet naleeft; dat zowel het Rechtscollege als de Raad van State over beoordelingsbevoegdheid beschikken; dat in dat verband rekening moet worden gehouden met de ernst van de feiten en de goede trouw van de kandidaat;

Overwegende dat verzoeker een onregelmatigheid aan de kaak stelt die discriminatie en een zeer onbillijke straf kan inhouden; dat hij aanvoert dat het Rechtscollege, na in verband met Willem DRAPS, één van zijn lijstgenoten, te hebben vastgesteld dat deze zijn persoonlijke uitgaven met 1.612 € heeft overschreden, zonder enige motivering de vrijheid heeft genomen om die overschrijding toe te rekenen aan de Lijst van de burgemeester en vervolgens heeft geoordeeld dat, in het geval dat dit bedrag bij de persoonlijke uitgaven van de kandidaat zou worden gerekend, "het toegestane bedrag werkelijk wordt overschreden, maar die overschrijding het gevolg is van een eenmalige inbreuk in een andere context als die vastgesteld bij de heer VANDENHAUTE" en dat er "ondanks de omvang van de niet toegestane uitgaven geen grond is om de heer DRAPS vervallen te verklaren van zijn mandaat als gemeenteraadslid"; dat verzoeker voorts opmerkt dat "de Raad van State, in het kader van zijn specifieke beoordelingsvrijheid in de geschillenberechting met volle rechtsmacht, daarvan op de hoogte behoort te zijn, omdat hij anders een zeer onbillijke en discriminerende straf oplegt, aangezien een andere kandidaat die de toegestane bedragen met 1.612 €

heeft overschreden niet zou worden bestraft, terwijl verzoeker zonder een dergelijke overschrijding wel zou worden bestraft";

Overwegende dat de Raad van State in verkiezingszaken uitspraak doet als rechter met volle rechtsmacht; dat hij in het onderhavige geval niet geadieerd is omtrent een geschil dat ertoe strekt Willem DRAPS vervallen te verklaren van zijn mandaat als gemeenteraadslid; dat hij zich niet zou kunnen uitspreken over de door verzoeker aangevoerde discriminatie zonder een inhoudelijk onderzoek te wijden aan het geschil omtrent die vervallenverklaring dat is beslecht door het Rechtscollege, en waartegen geen beroep is ingesteld; dat het gelijkheidsbeginsel bovendien niet geldt voor verschillen in behandeling die betrekking hebben op een onwettige situatie; dat het argument niet opgaat;

Overwegende dat verzoeker de Raad van State om clementie verzoekt op grond van verscheidene punten die hij opsomt, namelijk "strijdigheid van artikel 74*bis*, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek met het Europees recht in het licht van het arrest d.d. 6 oktober 2005 van het Europees Hof voor de rechten van de mens", "de in het verzoekschrift vermelde rechtspraak van de Raad van State betreffende het wettelijke vereiste dat de omstreden verkiezingsuitgaven invloed kunnen hebben gehad op de kiezer, wat in het onderhavige geval niet bewezen is", "de toepassingen van de wettelijke definities van uitgaven voor verkiezingspropaganda en uitgaven die niet als zodanig mogen worden beschouwd, definities die vaag zijn en onvermijdelijk problemen meebrengen" en "de onbetwistbare vaststelling dat de gemeente uitstekend wordt bestuurd, waarvoor verzoeker al meer dan dertig jaar van zijn politieke loopbaan het bewijs levert en waarbij hij altijd helemaal in dienst van zijn gemeente heeft gestaan, zonder dat zijn blazoen door enige onregelmatigheid werd besmet"; dat, wat zijn buitensporige uitgaven betreft, verzoeker onderstreept dat, aangezien hij al dertig jaar de eerste kandidaat is wat voorkeurstemmen betreft, zijn verkiezingsuitslag even succesrijk was geweest zonder de aangevochten uitgaven;

Overwegende dat verzoeker op de terechtzitting van 26 september 2007 eraan verzaakt heeft om de strijdigheid tussen artikel 74*bis*, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek en het Europees recht aan te voeren, op de grond dat artikel 3 van het eerste protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden niet van toepassing is op lokale verkiezingen;

Overwegende dat het geschil dat zowel bij het Rechtscollege als bij de Raad van State aanhangig is gemaakt, niet tot doel heeft de verkiezingen te laten vernietigen, maar een gekozen gemeenteraadslid van zijn mandaat vervallen te laten verklaren; dat volgende uitgaven volgens artikel 6, § 1, van de wet van 7 juli 1994 als verkiezingsuitgaven worden beschouwd: "alle uitgaven en financiële verbintenissen voor mondelinge, schriftelijke, auditieve en visuele boodschappen die erop gericht zijn het resultaat van een politieke partij, een lijst en hun kandidaten gunstig te beïnvloeden (...)"; dat artikel 3, § 1 en § 2, van de wet het maximumbedrag bepaalt van die uitgaven en verbintenissen dat per lijst en per kandidaat niet mag worden overschreden; dat voor de vervallenverklaring van het mandaat die als sanctie verbonden is aan het overschrijden van dat bedrag niet hoeft te worden aangetoond dat de buitensporige uitgaven de verkiezingsuitslag werkelijk beïnvloed kunnen hebben; dat het voldoende is dat de uitgaven gedaan zijn voor propaganda die tot doel heeft de kiezers te beïnvloeden, inzonderheid in het voordeel van één kandidaat; dat dit het geval is met de uitgaven die in het onderhavige geval in aanmerking zijn genomen als verkiezingspropaganda van verzoeker;

Overwegende dat, met betrekking tot de uitgaven die in aanmerking zijn genomen voor de inlassingen in het tijdschrift WOLU NEWS, verzoeker, die al meer dan dertig jaar gekozen en burgemeester is, niet redelijkerwijze kan beweren dat hij niet zou hebben geweten dat de gepubliceerde berichtgeving te maken had met de verkiezingen en dat misbruik zou zijn gemaakt van zijn goede trouw; dat hij, behalve voor het artikel van de BUTV, overigens toegegeven heeft dat de uitgaven in kwestie voor electorale doeleinden zijn gedaan; dat de overschrijding van het krachtens artikel 3, § 2, van de wet toegestane maximumbedrag 1.668,07 € bedraagt; dat dit een aanzienlijk bedrag is ten opzichte van een quota van 1.882,32 €;

Overwegende dat het uitdelen van geschenken, dat wordt verboden bij artikel 7, § 1, 1/, van de wet van 7 juli 1994, niet kan worden aanvaard, zowel wegens het aantal geschenken en de beduidende waarde die één of meer abonnementen voor een gezin met een bescheiden inkomen kunnen hebben, als wegens de nadruk waarmee die abonnementen als geschenken van de burgemeester zijn voorgesteld;

Overwegende dat de schendingen van de wet van 7 juli 1994 die bewezen zijn verklaard ten aanzien van verzoeker, in de gegeven omstandigheden

inhouden dat hij van zijn mandaat van gemeenteraadslid vervallen wordt verklaard, de enige sanctie waarin de wet voorziet;

Overwegende dat in arrest nr. 170.895 van 7 mei 2007 in de volgende bewoordingen een tweede prejudiciële vraag is gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

" Schendt artikel 74*bis*, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het een verschil in behandeling in het leven roept onder de politieke mandatarissen naargelang zij deelnemen aan de parlementsverkiezingen of aan de gemeenteraadsverkiezingen, in zoverre het voorziet in de mogelijkheid om een kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen zijn mandaat te ontzeggen wanneer die niet de bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 23, § 2, van het voormelde Wetboek in acht zou hebben genomen, terwijl een dergelijke mogelijkheid van ontzegging van mandaat niet bestaat ten aanzien van de kandidaten voor de parlementsverkiezingen, vermits in die specifieke sanctie niet wordt voorzien in de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen?";

Overwegende dat het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 111/2007 van 26 juli 2007 heeft geoordeeld dat de vraag om de volgende redenen ontkennend moet worden beantwoord:

" B.11. In zoverre in de tweede prejudiciële vraag de schending wordt aangevoerd van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet omdat artikel 74*bis*, § 2, van het Brussels gemeentelijk kieswetboek erin voorziet dat een verkozen kandidaat die bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, of van artikel 23, § 2, van het voormelde Wetboek niet naleeft, vervallen kan worden verklaard van zijn mandaat, terwijl een dergelijke sanctie niet bestaat voor de kandidaten bij de federale parlementsverkiezingen die de regels van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen niet in acht nemen, dient te worden opgemerkt dat, krachtens artikel 6, § 1, VIII, 4/, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, de controle van de verkiezingsuitgaven in verband met de verkiezing van de gemeentelijke organen onder de bevoegdheid van de gewesten valt.

B.12. Met de ordonnantie van 16 februari 2006 houdende wijziging van de gemeentekieswet heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn wil tot uitdrukking gebracht om zich, binnen de hem toegewezen bevoegdheden, de gemeentekieswet van 4 augustus 1932 eigen te maken.

B.13. Daaruit volgt dat, bij een vergelijking van de situatie van de gemeenteraadsleden met die van de federale parlementsleden, in de prejudiciële vraag een verschil in behandeling wordt bekritiseerd dat zijn oorsprong vindt in de toepassing van de normen van verschillende wetgevers op personen die verschillende functies uitoefenen. Een zodanig verschil kan op zich niet worden geacht strijdig te zijn met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Onverminderd de mogelijke toepassing van het evenredigheidsbeginsel bij de bevoegdheidsuitoefening, zou de autonomie die bij artikel 6, § 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de gewesten is toegekend, geen betekenis hebben indien een verschil in behandeling tussen adressaten van, enerzijds, federale regels en, anderzijds, gewestelijke regels in analoge aangelegenheden, als zodanig strijdig zou worden geacht met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.";

Overwegende dat er grond is om verzoeker van zijn mandaat van gemeenteraadslid vervallen te verklaren,

B E S L U I T :

<u>Enig artikel</u>.

De beslissing van het Rechtscollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19 februari 2007, voor zover Jacques VANDENHAUTE vervallen verklaard wordt van zijn mandaat van gemeenteraadslid van Sint-Pieters-Woluwe, wordt bevestigd.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zestien januari tweeduizend acht door:

Mevr.	WILLOT-THOMAS,	kamervoorzitter,
de HH.	LEWALLE,	staatsraad,
	NIHOUL,	staatsraad,
Mevr.	SCHMITZ,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

V. SCHMITZ **M.-L. WILLOT-THOMAS**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**